

Social-, Bolig- og Ældreministeriet
Holmens Kanal 22
1060 København K

Sendt på mail til jurint@sm.dk

KL's høringssvar til udkast til vejledning om anvendelse af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område

Social-, Bolig- og Ældreministeriet har den 18. juni 2024 bedt KL om eventuelle bemærkninger til udkast til vejledning om anvendelse af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område. Høringssvaret skal være ministeriet i hænde senest den 22. august 2024.

Det har desværre ikke været muligt at få KL's høringssvar politisk behandlet inden fristen. KL fremsender derfor et foreløbigt høringssvar og vil fremsende eventuelle yderligere bemærkninger, når sagen har været politisk behandlet.

KL tager forbehold for de økonomiske konsekvenser i henhold til DUT princippet.

KL har følgende bemærkninger til udkast til vejledning om anvendelse af Haagerbørnebeskyttelseskonventionen på det sociale område:

Generelt

Vejledningen er meget fyldig og lægger flere steder op til, at der kan træffes forskellige valg i de enkelte situationer. KL vil derfor foreslå, at lovgiver udarbejder en række eksempler evt. i form af nogle figurer over sagsge, som kan understøtte vejledningsteksten.

Hvor kan kommunerne søge råd og vejledning?

KL vil anbefale, at det i indledningen under 1.3. om centralmyndigheden, kommer til at fremgå, hvor kommunerne kan søge råd og vejledning, når de fx modtager en underretning efter konventionens artikel 36 vedrørende et barn eller en unge, som er i livsfare eller hvis kommunerne skal iværksætte beskyttelsesforanstaltninger for et barn eller en ung, der har tilknytning til mere end et land.

Haagerbørnebeskyttelseskonventionen contra andre lovgivninger

KL vil også anbefale, at det i indledningen til vejledningen fremgår, hvorledes Haagerbørnebeskyttelseskonventionen spiller sammen med andre lovgivninger, herunder Lov om midlertidig opholdstilladelse til personer, der er fordrevet fra Ukraine og udlændingeloven vedr. regler om anbringelse og sociale indsatser til ledsagede og uledsagede børn og unge der har henholdsvis lovligt og ikke lovligt ophold.

Dato: 22. august 2024

Sags ID: SAG-2024-01454
Dok. ID: 3470750

E-mail: JBS@kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 5

Anbringelser på baggrund af strafferetlige forhold

I punkt 42 fremgår, at foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn, ikke er omfattet af konventionen, jf. konventionens artikel 4. stk. 1, litra i.

I punkt 43, 2. afsnit, fremgår at en anbringelse efter lov om bekæmpelse af ungdomskriminalitet ikke er en retslig anbringelse, hvilket ifølge vejledningen betyder, at barnet eller den unge måske eller måske ikke ud fra en konkret vurdering alligevel er omfattet af konventionen.

Det er uklart, hvoraf det fremgår, at foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn, ikke er retslige handlinger. Ungdomskriminalitetsnævnet behandler sager, hvor børn og unge mellem 10 til 17 år er mistænkt eller dømt for at have gjort noget kriminelt. Umiddelbart vil det efter KL's opfattelse være strafbare handlinger, hvorfor sagen netop af den årsag behandles i Ungdomskriminalitetsnævnet.

KL vil anbefale, at det tydeliggøres, hvornår foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn, er omfattet eller ikke er omfattet af konventionen. Det bør ikke være op til den enkelte kommune at vurdere, om sagen er begrundet i strafferetlige forhold og derfor ikke omfattet af konventionen.

Lovligt ophold/ulovligt ophold

I punkt 45, 2. afsnit, fremgår, at når et barn har tilknytning til mere end et land, skal en dansk kommune både have hjemmel i konventionen og i barnets lov for at kunne træffe afgørelse med henblik på beskyttelse af barnet. Samtidig fremgår det af punkt 52, at den danske kommune ved vurderingen af om barnet i forhold til barnets lov har lovligt ophold i Danmark, lægge vægt på, om det pågældende barn har lovligt ophold efter udlændingelovgivningen.

Da der lige nu verserer et lovforslag om ændring af udlændingeloven (Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven og lov om socialtilsyn (Ændringer af regler på udlændingeområdet på området for indkvartering, ydelser og sociale indsatser mv.)), vil KL anbefale, at teksten om lovligt ophold i henhold til barnets lov, ændres, så teksten er i overensstemmelse med ændringen i udlændingeloven. KL skal i den forbindelse henviser til bemærkningerne til det nævnte lovforslag § 1, nr. 15, hvorefter uledsagede mindreårige udlændinge uden lovligt ophold og uledsagede mindreårige udlændinge med processuelt ophold fremover vil kunne modtage øvrige sociale indsatser efter barnets lov på samme vilkår som ledsagede mindreårige udlændinge under Udlændingestyrelsens forsørgelse.

Hvis lovforslaget vedtages, bør det overvejes at tage følgende sætning i vejledningens punkt 55 ud: *"En udlænding, der mister sit opholdsgrundlag, f.eks. ved afslag på forlængelse eller inddragelse af opholdstilladelsen, har ikke lovligt ophold i barnets lovs forstand"*. Det bør i den forbindelse også overvejes, om et barn eller en ung, der er idømt frihedsstraf og udvist med den følge, at den pågældendes opholdsgrundlag er bortfaldet, også som følge af ændringen i udlændingeloven, bliver omfattet § 4 i barnets lov.

Dato: 22. august 2024

Sags ID: SAG-2024-01454
Dok. ID: 3470750

E-mail: JBS@kl.dk JBS@

kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 5

KL skal i den forbindelse også gøre opmærksom på, at der som følge heraf kan være en ændring i forhold til punkt 42 ff., hvorefter det fremgår, at foranstaltninger, der er truffet som følge af strafbare handlinger begået af børn, ikke er omfattet af konventionen.

Der bør efter KL's opfattelse tages stilling til, om konventionen har forrang fremfor udlændingeloven. Det gælder både i forhold til anbringelse og som noget nyt, ifølge lovforslaget, også en lang række indsatser efter barnets lov, jf. lovforslagets § 1, nr. 15 (ændring af udlændingelovens § 62 X).

KL skal endelig gøre opmærksom på, at det i punkt 263 fremgår, at en anbringelse kan afvises, hvis barnet eller den unge ikke kan få opholdstil-ladelse efter udlændingeloven. Det strider mod ovenfor nævnte forslag, hvor uledsagede og ledsagede børn uden lovligt ophold ifølge udlændin-geloven er omfattet af barnets lov.

Anerkendelse af forældremyndighed

Det er uklart, hvad der helt konkret gælder, når et konventionsland har truffet afgørelse om forældremyndighed. Har konventionen i den sammenhæng forrang fremfor den sociale lovgivning i Danmark, eller er det den anden vej omkring?

Som illustration af uklarheden skal KL henvise til punkt 94, hvoraf det fremgår, at danske myndigheder skal anerkende afgørelser fra andre konventionslande. Det betyder fx, at hvis der i udlandet er truffet afgørelse om forældremyndighed, skal kommunen anerkende afgørelsen og derved forældremyndighedens placering. Videre fremgår det i samme afsnit, at Danmark ikke er forpligtet til at anerkende forældremyndighed m.v., hvis dette vil stride mod grundlæggende danske retsprincipper under hensyntagen til barnets bedste.

Samtykke fra forældremyndighedsindehaveren

Det fremgår af punkt 94, at spørgsmålet om, hvordan forældremyndighe-den er placeret, altid bør afklares, inden der træffes afgørelse om beskyt-telsesforanstaltninger, herunder anbringelse, i relation til et barn eller en ung med tilknytning til flere lande.

KL vil den forbindelse gøre opmærksom, at det desværre ikke altid er muligt at få afklaret, hvordan forældremyndigheden er placeret. Dette har senest vist sig svært i forhold til de mange ledsagede, uledsagede ukra-inske børn og unge, der er kommet her til landet uden deres forældre, og hvor forældrene er svære at finde i det krigshærgede Ukraine.

KL vil anbefale, at det kommer til at fremgå af vejledningen, at det i det omfang, det ikke kan afklares, hvordan forældremyndigheden er placeret, er muligt for Familieretshuset at tildele barnet en voksen med en midlerti-dig forældremyndighed, som kan give samtykke til fx en anbringelse.

Dato: 22. august 2024

Sags ID: SAG-2024-01454
Dok. ID: 3470750

E-mail: JBS@kl.dk
JBS@kl.dk
kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 5

Barnet eller den unge flytter under behandlingen af en sag

Det fremgår af pkt. 114, at *"Kommunen kan efter omstændigheder også anvende de øvrige bestemmelser i konventionen, som kommunen vurderer relevante"*.

Formuleringen af meget upræcis. KL anbefaler, at det afgrænses, hvilke "øvrige bestemmelser" i konventionen der sigtes til.

Særlige kompetenceregler for bortførte børn og unge

Det fremgår af pkt. 122, at konventionen indeholder særlige regler om myndigheders kompetence for børn som er ulovligt fjernet m.v. Det fremgår, at *"Et barn eller en ung kan være blevet bortført fra en forældremyndighedsindehaver eller en myndighed, som har truffet afgørelse om anbringelse uden for hjemmet"*.

KL foreslår, at det i umiddelbar forlængelse af ovennævnte citat præciseres, at *"Det er en forudsætning for, at et barn eller en ung kan anses for bortført fra en myndighed, at myndigheden har truffet afgørelse om beskyttelsesforanstaltning, fx anbringelse, inden barnet rejste ud af Danmark"*.

Der kan i den forbindelse eventuelt henvises til pkt. 51 i vejledningen, hvoraf det fremgår, at en kommune kun kan træffe afgørelse efter Barnets Lov, hvis barnet eller den unge fysisk befinder sig i Danmark.

KL foreslår i øvrigt, at der i pkt. 51 tilføjes en bemærkning i slutningen af pkt. 51 om, at *"Det er også en mulighed, at kommunen anmoder om at få overført kompetence efter konventionens artikel 9"*.

Teksten i pkt. 51 kan eventuelt overvejes flyttet til afsnit 5.4. om kompetence spørgsmål.

Der synes at mangle et "og" i pkt. 123: **"123. I sociale sager vil konventionens regler om kompetence for et bortført barn og en bortført ung som udgangspunkt alene være relevante, hvis kommunen er bekymret for et bortført barns eller en ungs sundhed og udvikling, [og] barnet eller den unge opholder sig i Danmark.**

I pkt. 124 er bl.a. bestemmelsen i konventionens artikel 7, stk. 1, gengivet.

Der er dog ikke i vejledningsteksten knyttet bemærkninger til bestemmelsen. KL anbefaler, at det i vejledningen beskrives, hvad konsekvensen er, hvis de alternative betingelser i litra a) og b) ikke foreligger.

I pkt. 124 er også bestemmelsen i artikel 7, stk. 2 gengivet. Der er imidlertid ikke knyttet bemærkninger til bestemmelsen.

KL finder det relevant, at det i vejledningen forklares, herunder med eksempler, hvornår en fjernelse *"strider mod en forældremyndighed..."* (litra a), og at det ligeledes forklares, hvad det vil sige, at *"denne forældremyn-*

Dato: 22. august 2024

Sags ID: SAG-2024-01454
Dok. ID: 3470750

E-mail: JBS@kl.dk
kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 4 af 5

dighed faktisk blev udøvet, i fællesskab eller alene, da fjernelsen eller tilbageholdelsen fandt sted, eller ville være blevet udøvet, hvis ikke fjernelsen eller tilbageholdelsen var sket".

Vurdering af barnets bedste i sager efter artikel 33

I punkt 240 fremgår, at kommunen, inden den godkender en anbringelse i Danmark, som et andet land har truffet afgørelse om, *"alene skal tage stilling til, om en anbringelse i Danmark frem for i det andet land, vil være til barnets bedste."* Det betyder, at kommunen ikke skal vurdere det andet lands afgørelse om anbringelse og skal således ikke efterprøve de faktiske omstændigheder, der ligger til grund for denne afgørelse, jf. konventionens artikel 25.

Læser man videre i punkt 243, fremgår det her, at kommunen samtidig med, at det vurderes om anbringelsen er til barnets bedste, også skal vurdere om der på det foreliggende grundlag må antages at være et grundlag for en anbringelse efter barnets lovs regler, når barnet evt. får lovligt ophold.

Efter KL's opfattelse er det misvisende, at kommunen på den ene side ikke skal vurdere det andet lands afgørelse om anbringelse, og på den anden side samtidig skal vurdere om der er et anbringelsesgrundlag i henhold til barnets lov.

Med venlig hilsen

Janet Samuel

Dato: 22. august 2024

Sags ID: SAG-2024-01454
Dok. ID: 3470750

E-mail: JBS@kl.dk
JBS@kl.dk
kl.dk
Direkte: 3370 3276

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 5 af 5